

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{ro}. 109.

22. Września 1826.

Na Gazetę Lwowską z Rozmaitościami i przyjmie się prenumerata ćwierćroczna od 1. Października do końca Grudnia r. b. za ZR. Cztery kr. 48 w M. K. albo ZR. Dwanaście W. W. PP. Prenumeratorowie raczą zamówić takową przed końcem b. m. w Ekspedycyi C. R. Głównego Urzędu pocztowego we Lwowie, lub na C. K. stacyach pocztowych.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Z Wiednia d. 14. Września. —

Gazeta Preszburgska z dnia 12. Września zawiera co następuje:

Trzecie Poselstwo Stanów względem ofiarowaney ilości kontrybucyney, uchwalone na 141szym Posiedzeniu w d. 4. t. m. i Izbie Magnatów przesłane, która takowe na 142giem Posiedzeniu wzięła pod rozwagę, i potem przyzwolenie swoje przez usne Poselstwo Stanom oznaymić kazała, aby w tym przedmiocie zapadła uchwała, N. Panu przełożona być mogła. Projekt do tego przełożenia odczytał Woiewodzie Protonotariusz na 143ciem Posiedzeniu Stanów w d. 7. i Dyktaturze oddał.

W Piątek d. 8. były cyrkularne narady; dnia następującego na 144tym Posiedzeniu przyszło do formalnych obrad nappierwéy w Izbie Stanów, a potem Magnatów. Stany przyjęły niektóre dodatki i odmiany Izby Magnatów, i to przedstawienie zamieniły w uchwałę Seymu. Tu Jego Cesarzowiczowska Mość dostoiny Arcyxiążę Palatyn kazał zebrać się obiedwom Izbom na połączone Posiedzenie, na którym nadesłana pod dniem 23. Sierpnia z Persenbeug naywyższa Rezolucyia na przedstawienie Seymu z dnia 10. Czerwca b. r. otworzona i przeczytana została. Głównym punktem teyże jest: iżby się Stany oświadczyły, jakie przedmioty za konieczne mają do rozpoznania na terażniejszym Seymie, i wiele do tego sądzą potrzebować czasu, Oświadczenie to powinno być N. Panu nappóźniéy we cztery tygodnie podane.

Na wczorayszém 145tym Posiedzeniu Seymu zostało wspomniane przedstawienie w obu językach odczytane, podpisane, zapieczętowane i N. Panu przesłane. (G. Wied.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Portugalia.

Gwiazda z d. 5. Września wieczorem za-

wiera z Lizbony z d. 25. Sierpnia co następuje: Hrabia Villa Real (który miasto P. Gomez przeznaczony na Portugalskiego Posła na Dworze Hiszpańskim) przybędzie w d. 5. Września do Madrytu.

Wychództwo z Portugalii do Hiszpanii trwa wciąż, pomimo wszelkich środków przeciwno temu przedsięwziętych. Obawiają się, że Rząd za nadto pozwoli rozszerzać się duchowi rewolucyjnemu.

Dziennik Rozpraw donosi z Lizbony z d. 20. Sierpnia: »Xiężniczka Rejentka, w skutek §. 145. Konstytucyi, zniosła wszystkie Kommissye specyjalne w przypadkach cywilnych i kryminalnych, i od 1. Lutego 1827 ustanowioną Juntę Skarbu, jako niezgadziącą się z nową organizacją, którą Skarb Państwa w skutek §. 136. Konstytucyi mieć powinien, rozwiązała. Imieniny młodéy Królowny Dony Maryi da Głoraia obchodzono w d. 15. wystrzałami z dział zanków i okrętów angielskich.« (D. Au.)

Hiszpania.

W Madrycie został następujący Manifest Król. urzędownie ogłoszony:

»Ogłoszenie systematu Rządu reprezentacyjnego w Portugalii, mogłoby być spokojność publiczną naruszyć w ościenném Państwie, którego mieszkańcy zaledwie jedney uszli rewolucyi, gdyby nie byli ożywieni nayslachetniejszą i nayszystszą zasadą prawością; w Hiszpanii tylko mała część mogła mieć nadzieię widzieć zmienioną dawną formę Rządu, ponieważ powszechnie imnie manie obawiło się w téy mierze w sposobie, iż tego nikt zapoznawać nie może. Ten nowy dowód wierności Moich poddanych obowiązuje Mnie, okazać onym Mój sposób myślenia, którego celem jest utrzymanie Religii i téy ustaw; przez nią była Hiszpania zawsze sławną, bez téy, iak nas uczy doświadczenie, stałaby się zdobyczą demoralizacyi i nierządu.«

»Niechay iakie chce będzie położenie i in-

)(

stytucyje Państw obcych, my będziemy rządzić Państwem podług Naszych; i Ja, iako Oyciec ludów Moich, słuchać będę raczcy szanownego głosu nierównie większcy liczby wiernych i Oyczyźnie pożytecznych poddanych, iak bezwstydnego okrzyku małej nierządnej kupy, która życzyłaby sobie może widzieć ponowione sceny, których niechęć przywodzić sobie pamiętki.«

»Po ogłoszeniu Moiego Król. wyroku z d. 19. Kwietnia 1825, w przekonaniu, że nasze dawne ustawodastwo naywłaściwsze do utrzymania czystości naszcy najswiętszcy Religii i wzajemnych praw oycowskiego władztwa i wierności poddanych, iak dzieci ku oycu, praw, naszym obyczajom, zwyczajom i naszemu wychowaniu nayprzwyzoitszych, sądziłem za rzecz stósowną, zapewnić Moich poddanych, iż nigdy żadney odmiany nie zaprowadzę w prawney formie Moiego Rządu, nie dozwolę ustanowić Izb lub innych instytucy, pod iakimbądź nazwiskiem takowe ukazałyby się. Z tąd nie pozostaie Mi nic więccy, iak wszystkim pod Moim panowaniem będącym poddanyom ponowić to zapewnienie, iż polegam na ich rzetelności w wypełnianiu ustaw, co tylko tych karzą, którzy ie naruszają, zaś onym posłusznych bronią, i że Ja, przeięty życzeniem, znaleźć wszystkich Hiszpanów iednego serca i iednego sposobu myślenia, wszystkim tym Moią przyrzekam opiekę, którzy podlegać będą ustawom, lecz także nieubłagany będę przeciwko każdemu, który się poważy oyczyźnie swoiocy chcieć narzucać ustawy.«

»W skutek tego postanowiłem, iż wyżcy namieniony wyrok powinien być na nowo wszystkim Władzom, Trybunałom i Urzędnikom publicznym Królestwa przestany, i zalecam wszystkim i każdemu Urzędnikowi, bezstronnie i ściśle wymierzać sprawiedliwość, będącą naypewniejszą tarczą, szczęściem ludów i naygodniejszą nagrodą ich wierności.«

»Niniejsze uważać będziecie za ogłoszone, i wszystko rozporządzić, co potrzeba do ogłoszenia i do tego stósowania się.«

»W Pałacu, podpisano własnoręcznie przez Jego Królewską Mość dnia 15. Sierpnia 1826.
FERDYNAND, Król.«

W dniu, w którym to oświadczenie wyszło w Gazecie Rządowcy, podał Xiążę Infantado na piśmie prośbę o swoje uwolnienie. Król przyjął prośbę, bez oświadczenia, czyli takową przyjmuie. Wieczorem wezwał Król Ministra morskiego P. Salazar, i podyktował mu następujący wyrok:

»Ponieważ podobało mi się, przez Xięcia Infantado podaną prośbę o dymissyją iako Moiego Sekretarza Stanu przyjąć, i bardzo zado-

wolony iestem z gorliwości iego służby, przeto iego tymczasowym następcą mianuję Radcę Stanu, Don Manuela Gonzalez-Salmona.«

»Co iako ogłoszone uważać będziecie i t. d.
A. D. Luis de Salazar. (G. Wied.)

Wielka Brytania i Irlandya.

W Hamburgu odebrano d. 4. z południa przez statek parowy: Sir Edward Bank, nowsze wiadomości z Londynu, mianowicie z d. 2. t. m., które dnia tego (4. Września) nadeszły do Paryża. Nayinteresowniejszem iestto, co udziela Li-sta giełdy Hamburgskicy z d. 5go.

Z Londynu d. 2. Września.

W zamku Windsorskim były wczoray po-koie, na których nowy Poseł Zjednoczonych Stanów Ameryki północney P. Gallatin miał u Króla wstępne posłuchanie; Monarcha odprawił tayı Radę, na której zapadły uchwały ieszcze tegoż samego wieczora gazeta nadworna umieściła. P. Peel w miejscu nieobecnego Hrabiego Harrowby przewodniczył. Poczem Król dał posłuchania Hrabieniu Liverpool, PP. Peel, Kanningowi i Huskisonowi, i wszystkich Ministrów zaprosił na śniadanie; na tem nieznałdował się Xiążę Wellington, który zaraz po skończoney Radzie powrócił do Londynu.

Xiążę York, na którego zdrowie powietrze morskie w Brighthonie z początku skutecznie działać zdawało się, miejsce to, z powodu, że czuł się być słabszym, opuścił. Król ubolewał wielce nad stanem zdrowia swojego brata i lekarze iego musieli mu codziennie zdawać raporta. Dotąd trudnią się ieszcze planem zapłacenia długów Xięcia, Ministrowie po wielu usiłowaniach zezwolić mieli, przyjąć koszta ukończenia domu Xięcia Yorka na Skarb publiczny.

Gazeta poranna donosi, że P. Kanning, skoro mu dozwolą interesa, przedsięweźmie podróż dla pokrzepienia sił przez Brigton do Dieppe, któreto miasto przez pobyt Xiężney Berry niezmiernie przyjemne, a potem uda się do Paryża.

(Tu następnie wyrok Królewski względem wprowadzania zagranicznego zboża umieszczony w przeszłym Nrze. gaz. naszey.)

(D. Au.)

Przed kilku dniami zawiął do Portsmouth Angielski okręt woienny Leven po czteroletniej niebytności; w tym długim przeciągu czasu z okrętem Barracouta zaięty był rozpoznaniem we względzie ieograficznym brzegów Azyi i Afryki wraz z Madagaskarem i innemi wyspami.

Rząd Van Diemenlandyi w Australii postanowił Stolicę tcy osady przenieść do Nowego Norfolku, 20 mil od Hobarstownu, dotychczasowey rezydencyi. (G. Wied.)

Francya.

Król zezwolił, iżby w Lugdunie znajdował się północno-amerykański Konzul. Przeznaczony do tego poeta Romansów James Casper otrzymał od Króla pozwolenie pełnienia swoich obowiązków.

Minister Woyny przedsięwziął podróż inspekcyjną do północney Francji.

Margrabia Fronteira i Hrabia Villaflor, Parowie Portugalscy iakoteż Barreto-Feio były Członkami Kortezów opuścili Paryż, dla udania się przez Anglią do Lizbony.

Rozporządzenie król. z d. 23. Lipca, którego Monitor dopiero udziela, obeymuie nową organizacją szkoły iazdy.

Znany z swoich odkrywczych podróży do północnego bieguny Kapitan Parry znajduje się w Paryżu. (D. Au.)

Depesza telegraficzna z Brestu z d. 29. z. m. doniosła Ministrowi Morskiemu, że Wice-Admirał Duperré zawiął tamże z fregatami: Amfityrą, Amazonką, Florą, Nimfą, Kloryndą, Circe i dwoma galiotami. Na tych okrętach do eskadry należących, którzy wspomniany Wice-Admirał dowodzi na morzu Antyllskim, nie było chorych.

Gwiazda przetransmitowała wiadomość przez Konstytucjonistę o Salmonie, któremu Król Hiszpański tymczasowim poruczył Ministerstwo Spraw Zewnętrznych, w sposobie następującym: »P. Salmon nie był nigdy rzeczywistym Ministrem. W roku 1817 znajdował się w Paryżu iako pierwszy Sekretarz Poselstwa, roku następującego powrócił do Madrytu, gdzie stósownie do starszeństwa w służbie był pierwszym szefem biura w Wydziale Spraw Zewnętrznych, a po upadku Margrabiego Casa Irio otrzymał tymczasowim zarząd wspomnianego Wydziału, dopóki takowy w kilka miesięcy nie został Xięciu San Fernando poruczony. Wtedy dopiero P. Salmon mianowano pełnomocnym Ministrem na Dworze Drezdeńskim; ówczesnym Ministrem Skarbu, był Don Antonio Salmon, stryj tego, o którym mówimy. Z tych faktów okazuje się błędne twierdzenie Konstytucjonisty, iakoby P. Salmon pod Kortezami swoje urzędy piastował; nigdy ón swego sposobu myślenia nie zmienił i ponieważ wierność ku swemu Monarce i miłośność Ojczyzny, iak nas zapewniają, jego kierowały postępowaniem, niedziw, że mianowanie jego nie podoba się Konstytucjonistom. (D. Au.)

Zjednoczone Niderlandy.

Wiadomość o przybyciu Xięcia Wellingtona do Bruxelli umieszczona w gazetach Niderlandzkich okazuje się być bezzasadną. Xiąże nieopuścił ieszcze Anglii, i bawił ieszcze na wsi w Spasfield-Spey. Wątpią, aby przedsięwziął podróż zwyczajną dla wiedzenia twierdz w Niderlandach. (G. Wied.)

Niemcy.

Królowa Jeyność Bawarska z obiema Królowkami córkami przybyła w d. 22. Sierpnia do Luzyiany, gdzie zastała obiedwie swoje dostojne siostry Królowę Fryderykę i W. Xiężną dziedziczną Heską.

Jego Królewic. Mość Xiąże Karol Bawarski iadąc do Drezna i Berlina stanął w d. 29. Sierpnia w Bayreuth. (D. Au.)

Owdowiała Królowa Jey Mość Wirtemberska przybyła pod imieniem Hrabiny Groeningen w d. 1. Września do Frankfurtu.

Xiąże Don Carlos, nadzwyczajny Posel Hiszpański na Dworze Rossyjskim i Kapitan Angielski Parry ziechali podobnie do Frankfurtu.

Xiąże Reuss-Ebersdorf, Henryk LXXII., z uwagi na terażniejsze stosunki czasu nieprzyjazne rzemiosłom i rolnictwu, został spowodowany poddanym swoim na ten rok darować trzy terminy podatku wojennego.

Z Drezna donoszą pod d. 2. Września:

Woda na Elbie od pamięci ludzkiej nigdy nie była tak mała, iak teraz. Na wielu miejscach można tę rzekę bez niebezpieczeństwa na konin przebydź. Z wielką pilnością pracują znowu około żniesienia naszych warowni. Najpiękniejszy plac niedaleko szerokiej ulicy przezto uzyskany, ma być na bazar zamieniony i opatrzony wielką cysterną, iakoteż arkadami obwiedzioną. Wyznaczono nagrodę 150 talarów, temu, który do tej potrzebnej budowy da plan najstosowniejszy. (G. Wied.)

Prussy.

Król. Jegomość, który w d. 24. Sierpnia rano o godzinie 7 Berlin opuścił, przybył szczęśliwie d. 28. t. m. o godzinie 10 rano w pożądanem zdrowiu do Królewca, przyjęty w zamku od wyższych Władz.

Rossya.

Gazety Berlińskie umiesciły list następujący z Moskwy z d. 21. Sierpnia: »O dniu Koronacyi N. Cesarza nie ogłoszono ieszcze urzędowim. — W d. 18. t. m. obchodzono uroczystie we wsi Preobrażeńsku dzień utworzenia zaszczytnie znanego pułku gwardyi Preobrażeńskiey. Car Piotr I. utworzył ten wierny pułk w roku 1693 z mieszkańców wspomnianey wsi, i od tego roku pułk ten w wielu woynach i bitwach ziednał sobie wielką sławę. — Terażniejszy Szef tego pułku Jenerał Iksnew, już dniem wprzódy kazał ludziom tego pułku rozłożyć w tęg wsi i wszystko do uroczystości przygotować. Skoro Cesarz Jegomość, W. Xiążęta, Xiąże Karol Pruski z wielkimi orszakami Jeneratów i Adjutantów przybyli konno do wsi, przyjęci zostali ze wszystkimi honorami wojskowymi i trzykrotnym ogłosem: Urra! —

N. Césarz oświadczywszy w przemowie do całego pułku, wiele zaszczytnego w utrzymaniu sławy pułkowej i zapewniwszy go o dalszém Swoim łasce, raczył Monarcha przejść szeregi, żołnierzy uprzejmie pozdrowić i według dawnego zwyczaju każdego podoficera popałować. Późem odprawiono nroczyste nabożenstwo, podczas którego ludzi, i chorągwie pobłogosławione i poświęcono zostały. Po téj uroczystości Szef pułku dał dla najjaśniejszych Gości śniadanie. Dla ludzi były także stoły obficie iedzeniem i napojami zastawione, i żołnierze mieli pozwolenie całą noc przy muzyce i śpiewach i tańcach, przepędzić. Wieczorem wieś i miasto były oświecone. Następujący piękny rys czulego serca i ludzkości Cesarzowéj Alevandry został ogłoszony: Wdowa późnego wieku, nazwiskiem Eleonora Sauder, rodem z Berlina, przybyła z miasta Gżack w Gubernii Tambowskiéj; 360 wiorst od Moskwy odległego, i podała N. Cesarzowéj Alexandrze Feodorownie prośbę, w któręj nayspokornieji dopraszała się, aby jako uboga wdowa od podatku ze swego domu w Gżacku (wynoszącego 300 rubli) naytąskawéj była uwolnioną. W nadziei, iżby iéy prośba nie była daremną, oraz, by spełniła swoje ostatnie w życiu życzenie, i oglądała ieszcze teraz panującą Césarzową Rossyjską, niegdę Xiężniczką Pruską, któręj w Jéy dziecinnych latach miała szczęście być piastunką, podjęta tę daleką i utrudzającą podróż z tém przedsięwzięciem, że iezli będzie można, N. Pani prośbę swoią ustnie przełoży i do serca Jéy trafi. N. Pani przeczytawszy prośbę i przypominając sobie żywo owę wierną piastunkę, raczyła natychmiast kazać oznaymić proszącęj, że prośba iéy wypełniona, i że oprócz tego będzie miała zapewnioną pensyją dożywotnią, i iezli iéy siły pozwala, niechay dnia następującego o godzinie 11tęj będzie u Césarzowéj, gdzie zostanie mile przyjętą. Radość z zapowiedzianego szczęścia dodała podesztęj wdowie, acz podróżą utrudzonéj sił nowych, do przybycia do pałacu Orłowa. Monarchini przyjęła ją nayprzyjemniej, podano iéy krzesło, aby usiadła, i iedzenie i napoje do pogrzebiecia. N. Césarzowa widząc niespodzianie byłą piastunkę, o któręj sądziła, że dawno nie żyje, przywiodła sobie przeszłość, a wyborne obrazy młodocianego wieku strawionego w Królewskim oycowskiu domu stawiły się Jéy oczom w rozmaitych grupach z naywyższemi kolorami i przez ten pogląd na dóm przypomniła sercu Swoiemu, pełnemu uczucia, wszystkich, których Pani tamże kocha i nwielibia, przeczco Monarchini ta drogich chwil kosztowała. Po téj kilkogodzinnej zabawie, kie-

dy już nadchodziła chwila pożegnania, starszka drżąca, mając wlepiony wzrok na N. Panią, przeięta żaloscią, nie była w stanie ustami władać, aby kilka słów wdzięczności za dobrodzieystwa odebrane wymówiła. Naytąskawsza Monarchini obdarzyła nayhojniej wierną piastunkę oprócz kosztów podróży, pożegnała się z nią nayszczęliwiej, pocieszyła ją nadzieją oglądania iéy znowu w lepszym świecie i opuściła ją z zapewnieniem o Swoim łasce i życzliwości. — N. Cesarzowa Alexandra zamieniła od d. 15. Sierpnia mieszkanie w pałacu Carów za pyszny pałac Hrabiny Orłow, aby ostatnie dni Sierpnia na zdrowszém i wolniejszém przepędzić powietrzu. Pałac ten leży blisko gór wróblích, żąd stawi się oczom piękne panoramy Moskwy z wielu kościołami, wieżami i pałacami. — Pomimo nadwyzczajnej liczby obcych gości, z nayodleglejszych okolic Państwa i ze wszystkich Stolic Państw Europejskich przybyłych, nie możemy uskarżać się na drogość żywności; na przystępną dostanie tu za 1 1/4 rubla (10 śr. gr.) śliwy i trzęsnie, którym wiele gorąca zaszkoździło, są rzadkie i drogie. — Pułki będące teraz w Moskwie i okolicy na leżach przez częste obroty są nieustannie czynne. Dnia 12. były manewry iazdy, które rozpoczęły się z południa i dopiéro o godzinie 9tęj skończyły się. Liczba wszystkich wojsk wynosi 100,000 ludzi. Po obrótach w d. 14. rozkazał Césarz każdemu żołnierzowi na dowód Swoiego upodobania dać po rublu, 1 funcie mięsa i kieliszku wódki.

— Z Pctersburga d. 22. Sierpnia. —

Dowód, że bilans handlu w roku 1825 był dla nas znaczny, okaznie się szczególniej z porównania żeglugi w portach Rossyjskich z żeglugą lat przeszłych i liczby koni, któremi towary przez granice suchą przesyłają się, i z przywozu monet zagranicznych, które więcéj iak 11 1/2 mil. wynoszą; ilość takowa oprócz roku 1822 rzadko się przytrafiła. Okrętów z balastem zawinęto w roku 1825 do naszych portów 1924, biorących 180,458 łasztów; okrętów z towarami w r. 1825 1961 biorących 150,971 łasztów; w roku 1824 1884, biorących 132,207 łasztów. Wypłynęto w roku 1825 z balastem 107, biorących 5848 łasztów; zaś w r. 1824 134 biorących 7620 łaszt.; w r. 1825 z towarami 3939, biorących 329,896 łasztów, zaś w roku 1824, 3411 bior. 272,136 łasztów. Liczba koni, któremi ładem towary za granicę w r. 1825 wywożono, wynosiła 31,828, w r. 1824 tylko 7714. Wartość skonfiskowanych towarów i monety, czyniła 823,455 rub. 6 kopniéj, iak w roku 1824. (D. A.)